

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvenredno nedeljno in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULACA 8THV. 18.
TELEFON 8THV. 332.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Zaključujemo debato.

Na naša zadnja izvajanja o vstopu SLS v vlado je odgovoril v nedeljskem »Slovenec« dr. Gosar z uvodnikom »Moj odgovor«. Ker smo mnenja, da smo v tej stvari že dovolj jasno povedali svoje misli in ker na drugi strani ne vidimo pri SLS volje, da bi našemu predlogu sledila, zato zaključujemo s svoje strani to debato, prepuščajoč SLS, da sama najde pot, kako bo najuspešnejše uporabila svo politično moč, katero ji je izročil pri zadnjih volitvah slovenski narod.

Ko je postala SLS s pridobitvijo 20 mandatov legalna zastopnica slovenskega naroda, je bila njena dolžnost voditi slovensko in ne strankarsko politiko. Ali točneje: Dolžna je bila potisniti svoj strankarski program v ozadje, da zato tem bolj zadosti slovenski.

Praktično bi to pomenilo, priboriti slovenskemu narodu čim več olajšav, čim več gospodarskih in kulturnih pridobitev, da bi tako slovenski narod čim lažje razvil svoje sile, da bi čim bolj napredoval bil čim bolj koristen za našo državo. Na dva načina je mogla SLS to izvesti: ali gre z opozicijo ali pa gre z vlado, ker je bila vloga nevtralnega opazovalca z ozirom na ostroto tedanjega parlamentarnega boja nemogoča.

SLS se je odločila za opozicijo in bila dosledno temu ena najbolj agilnih članov bloka narodnega sporazuma in seljaške demokracije. Dokler je bila v tem bloku HSS, je imel blok up na zmago in zato je bila taktika SLS tudi utemeljena. Ko pa je HSS iz bloka izstopila in izgubil blok svojo najmočnejšo stranko, je bilo razmerje popolnoma izpremenjeno. Mi trdimo, da bi tedaj SLS morala iti s HSS. SLS je ubrala drugo pot in tudi o tej bi se dalo govoriti. Če je hotela ostati v opoziciji, potem bi imela po našem mnenju, ta opozicija samo tedaj zmisel, če bi imela SLS vsaj teoretično možnost, da izpremeni političen položaj, da ne postane njena opozicija prazno opozicijsko stvarstvo. Z ozirom na ogromno število premoč vlade bi se SLS moglo to posrečiti, če bi bila njena delegacija s stvarnim parlamentarnim delom tako na višku, da bi se njeno sodelovanje v vladi pogrešalo, ali pa, če bi znala SLS stvoriti slovensko fronto brez separatistične prismo.

Z ozirom na boj zaradi cirilskega napisa nad vratmi Jugoslovanskega kluba smo videli, da se SLS ni posrečilo prvo, z ozirom na potek političnega življenja v Sloveniji pa nismo mogli upati na drugo. Ostalo je torej le opozicijsko stvarstvo, ki slovenskemu narodu ni moglo koristiti, ker je pomenilo, da ostane vsa slovenska politična moč neizrabljena.

In ko smo to videli, smo napisali svoj poziv, da vstopi SLS v vlado. Dejali smo: ni dobila SLS politične moči od slovenskega naroda zato, da jo zakoplje in da mu vrne po zaključitvi skupščinskega zasedanja nedotaknjen talent, temveč da pridobi iz tega talenta tri novč. Ali pa ni kazalo izterjavanje davkov, da niti izročeni talent ne pride cel nazaj?

Samo v interesu slovenskega naroda smo ta poziv napisali, pa čeprav smo znali, da nam bodo naprednjaki — in mi smo napredno glasilo — to zamerili. Toda bili smo mnenja, da je interes naroda več ko pa eventualna zamera.

Ni pa s tem rečeno, da moramo na svojem pozivu vztrajati večno in če SLS odklanja naš poziv se tudi ne čutimo primoranim, da ga ponavljamo. Naj ostane torej SLS v opoziciji, naj goji opozicijsko stvarstvo in naj poskusi izvelič dobiček iz zakopanega talenta, če se ji posreči,

Seja radikalnega kluba.

PAŠIČEVE IZJAVE ZA SPORAZUM. — NA LJUBO SDS NI MOGOČE RAZBITI SPORAZUMA.

Beograd, 19. oktobra. Včeraj dopoldne se je vršila plenarna seja radikalnega kluba. Bilo je navzočih preko 100 poslancev. Ko je prišel na sejo g. Pašić, so ga vsi pozdravljali. Seja je trajala dopoldne.

Predsednik kluba Živković je otvoril sejo in pozdravil vse poslance. Ker ima vlada večino v parlamentu, naj poslanci marljivo vršijo svojo nalogo.

Nato je povzel besedo ministrski predsednik

NIKOLA PAŠIĆ.

ki je izvajal, da je bil sporazum sklenjen in podpisan za časa njegove bolezn. Zato ni mogel priti v klub, da sam osebno pojasni postanek in uspeh sporazuma.

Zato hoče perabiti danes priliko, da to popravi. Resnica je, da je radikalna stranka od ujedinjenja želela, da za svoje poglede o edinstvu države, o monarhiji in dinastiji pridobi tudi brate Hrvate in Slovence. Dve leti so trajale priprave in dogovori glede ustave. Nato je ustavotvorna skupščina izglasovala današnjo ustavo, ki je utrdila edinstveno in unitaristično državo.

Ko so se pričela pogajanja s zastopniki HSS, smo z naše strani izjavili, da se bomo pogajali z njimi na tej podlagi. Prav na isti podlagi je bil sklenjen tudi sporazum. HSS je sprejela edinstvo države, monarhijo in dinastijo ter vse, za kar smo se vneli od početka ujedinjenja pa do danes. Tako se je izvršilo zblžanje. Našli smo se na istem terenu.

Zelo delikatno vprašanje pa je bilo glede SDS in to vprašanje nam je povzročilo mnogo težkoč. Najprej smo rešili vprašanje sporazuma in dosegli soglasje glede uprave države. Ko smo dosegli to soglasje, smo prešli na vprašanje samostojnih demokratov. Delal

sem z vsemi silami na to, da ukonim te težkoče in sem vztrajal na tem, da je treba pozvati tudi Pribečeviče v vlado. To pa tem preje, ker je imel isti program, kakor mi. Poskušal sem, ali nisem uspel, ker so radičevci izjavili, da ne morejo s Pribečevičevo stranko. Nato smo se ločili od samostojnih demokratov in smo vplivali na nje, da ostanejo na istem stališču, napram obči državni politiki, na katerem so bili dosedaj in da ne napravijo nobenih težkoč radi vprašanja njihovega sodelovanja v vladi. Povdarjal sem, da je to vprašanje vzporednega značaja, pa nisem imel uspeha.

Nato sem prišel v dilemo: ali pustim sporazum, katerega sem dosegel s HSS v načelnih državnih vprašanjih in ohranim koalicio s Pribečevičem, ali pa sklenem sporazum brez Pribečeviča.

V takem položaju sem se postavil na stališče, da radi vzporednih vprašanj, ki niso načelnega značaja, ne zavržem sporazuma, ki je širši in važnejši. Od strani Pribečeviča nam je bilo sporočeno, da radičevci ne bodo držali besede. No, mi smo mu odgovorili: »Videti čemo!«

Verujemo in trdno smo prepričani, da delamo iskren posel. S tem činom smo se opredelili za politiko, ki je privedla do sedanje koalicije. Prijatelji so Pribečeviču svetovali, naj ne stopi radi tega v opozicijo. On pa, kakor veste, jih ni ubogal.

Grešili bi, ako bi delali drugače. Nas so vodili interesi države in naroda. Kmalu bodo tudi oni, ki peljejo boj proti sporazumu, uvideli, da so grešili. S tem je g. Pašić končal svoj govor.

Sledila je še diskusija o volitvah predsedništva skupščine. Sklenili so, da glede radikalnih zastopnikov ostane vse pri starem, dočim dobe radičevci podpredsedništvo in podtajništvo mesto.

„Vreme“ o vstopu Slovencev v vlado.

V PRVI VRSTI PRIDE V POŠTEV ZVEZA SLOV. KMETSKEGA LJUDSTVA.

Beograd, 19. oktobra. Današnje »Vreme« prinaša sledečo beležko o razširjenju vladne koalicije s Slovenci: Takoj po sestavi današnje vlade so nekateri ugovarjali, da v njej niso zastopani Slovenci, češ, da bi bilo to potrebno, ako hoče biti nova vlada prava zastopnica narodnega sporazuma. Taki ugovori so se čuli zlasti iz slovenskih vrst. Tudi radikalni in radičevci so bili mnenja, da bo sedanja vlada prava vlada šele potem, ko bodo v njej tudi Slovenci in so zato eni ko drugi delali na tem, da bi se vlada razširila tudi s predstavniki Slovenije. V poštev pridejo v prvi vrsti napredne slovenske stranke in njihov blok. Klerikaleci so izključeni od vsake kombinacije. V ta namen je St. Radić sprejel g. Puclja v svojo grupo, ne nasprotujo pa se sodelovanju tudi ostalih napred-

nih strank opozicije. Z merodajne strani pa se dela na tem, da pristopijo tudi slovenski samostojni demokrati k takemu sodelovanju.

Sodeč po članku dr. Kuloveca v »Obzorju« in dr. Pivka v »Taborju« ter po gotovih člankih voditelja slovenskih samostojnih demokratov dr. Zerjava, moremo sklepati, da so slovenski samostojni demokrati pripravljeni vstopiti k vladni večini. To sodelovanje naj bi pomenilo ali podpiranje, ali pa aktivno sodelovanje.

Vendar še ne moremo ničesar predvideti, v vsakem slučaju je to samo sondiranje in vsekakor se rešitev ne pričakuje. Mogoče je, da že pride to sodelovanje do izraza ob priliki prve rekonstrukcije, ki se bo vršila v mesecu novembru.

SKUPŠČINA ŽENSKÉ ZVEZE V SKOPLJU.

Skopje, 19. oktobra. Včeraj je bila otvorjena redna skupščina narodne ženske zveze, kateri je prisostvovalo 64 ženskih društev in 149 delegatov. Pri otvoritvi so bili novzoti tudi veliki župan, zastopniki vojnih in civilnih oblastev, in mnogoštevilni ugledni meščani.

prav in priznali ji bomo to, če se ji pa ne posreči — in o tem smo prepričani — pa tudi ne bomo pozabili tega konstatirati.

Veliko zanimanje je vzbudil govor ge. Tavčarjeve iz Ljubljane in ge. Kovačevičeve iz Zagreba. Skupščina je poslala brzojavni pozdrav Nj. Vel. kralju in mednarodni ženski zvezi v Parizu. Nato je bilo prečitano poročilo o delu zveze.

PRIPRAVE ZA TRGOVINSKO POGODBO S ČESKOSLOVAŠKO.

Beograd, 19. oktobra. V ministrstvu trgovine so se pričela dela za nova pogajanja v svrhu sklenitve trgovinske pogodbe med našo državo in Českoslovaško.

Padec grške drahme.

Beograd, 19. oktobra. Vsled padca grške drahme je grška vlada podvzela vse mere proti spekulacijam z inozemskimi valutami. Ko so se te mere pokazale kot nezadostne, je grška vlada sklenila, da se zapre za nekaj časa borza v Atenah. Tudi drugim bankam je prepovedano trgovanje z devizami. V Solunu smejo banke napraviti zaključke samo za male vsote in za gotov denar.

PAPANASTASIU ZAHTEVA NOVE VOLITVE.

Solun, 19. oktobra. Predsednik zajednice republikancev, Papanastasiu, je izjavil, da je prišel v Solun, da se sporazume s svojimi pristaši glede situacije v državi. On misli, da so edini izhod nove volitve, ki se imajo izvršiti po proporcionalnem sistemu. Obenem je tudi izrazil nezadovoljstvo nad slabim delom vlade.

OTVORITEV GRŠKE SVOBODNE CONE V SOLUNU.

Solun, 19. oktobra. Včeraj je bila na svečan način otvorjena grška svobodna cona. Slavnosti so prisostvovali trije ministri in številni predstavniki vojnih, mestnih in trgovskih krogov. Ta cona je bila v prvi vrsti otvorjena zaradi tega, da bi se pozvali sosedje na skupno sodelovanje za ekonomsko zblžanje. Zlasti se želi, da bi balkanski narodi čim prej obnovili medsebojne gospodarske stike.

ODMEVI LOCARNSKE KONFERENCE.

Paris, 18. oktobra. Vse časopise pozdravlja v Locarnu dosežen sporazum. Nekateri listi ga pozdravljajo celo tako navdušeno, kakor so svoječasno pozdravljali Versajski mirovni dogovor. Vsi drugi dogodki so stopili v ozadje. V »Matinu«, ki je najbolj veren izraz mišljenja pariške ulice, piše senator Juvenel: »Prvič po mirovnem dogovoru smo se oddahnili, ker je mir zasiguran.«

CAILLAUX BO DEMISIONIRAL.

Paris, 18. oktobra. Radikalni kongres v Nizzi je z veliko večino odobril resolucijo Herriota, da je treba v svrhu sanacije državnih financ uvesti poseben davek na premoženje in kapital. Ker je Caillaux opetovano nastopil proti temu predlogu, se pričakuje, da poda demisijo.

ZIDOVSKA KONFERENCA V ZAGREBU.

Zagreb, 19. oktobra. Včeraj se je vršila konferenca židovskih delegatov, katere so se udeležili zastopniki iz cele države. Konferenci je predsedoval g. Alkalay.

NESREČA ŽENE NOTRANJEGA MINISTRA.

Beograd, 19. oktobra. Včeraj popoldne se je pripetila nesreča ženi notranjega ministra Bože Maksimovića. V nekem beograjskem predmestju je nek deček vrgel kamen v avtomobil in ranih gospo ministro. Šofer je takoj ustavil avtomobil in hotel dečka vzeti s seboj. Pasanti pa so mislili, da gre za ugrabljenje otroka in v splošni zmedbi je deček ušel.

SPORTNE VESTI.

Zagreb, 19. oktobra. Včerajšnja nogometna tekma med W. A. C. in Gradjan-skim je končala z zmago dunajčanov v razmerju 5 : 1.

Povrnite škodo!

Dne 10. t. m., ob petletnici koroškega plebiscita, smo objavili pod naslovom »Propagandni fond za Koroško« sledečo notico:

»Poudarjalo se je, da sta bila naša otroška lahkovernost in dobrotošnost posameznih velitelj in naša nesposobnost krivi nesrečnemu izidu. Res je to! Toda vsemu temu so se pridružile na slovenski strani žalibog še razne nepravilnosti pri fondu, ki je bil tedaj v Ljubljani na razpolago za plebiscitne svrhe, t. j. pri »Propagandnem fondu za Koroško«.

Po naših informacijah je bil ta fond protipravno prikrajšan za nad Din 1.000.000.— vsled manipulacij pri prodaji svinca iz takrat sekvestriranega mežiškega rudnika in sicer pri poslih, ki tvorijo del znane svinčene atere. Do dotacije je imel Propagandni fond pogodbeno pravico.

Te manipulacije so bile zgrešene s slovenske strani v času, ko smo Slovenci bili v najhujšem boju za slovensko Koroško in ko bi moral slovenski narod, kakor se je pred dnevi v listih pravilno poudarjalo s strani Jugoslovanske Maticice, usmeriti vse duševne in gmetne sile na koroško bojišče!

Z ozirom na bližajočo se končno rešitev koroškega vprašanja pozivljamo veliko županstvo ljubljanske oblasti kot upravitelja gornjega fonda, da varuje njega pravice!

In še nekaj: »Propagandnem fondu za Koroško« je v letu 1922 tedajni upravitelj, t. j. predsedstvo pokrajinske uprave za Slovenijo dalo brez pravega povoda naslov »Propagandni fond predsedstva pokrajinske uprave«. Javnost želi vsekakor zvedeti, ali so bile dispozicije iz prekrščenega koroškega fonda tudi po tej neuteemeljeni spremeni navedenih porabljen za Koroško, ali vsaj za druge narodno-gospod. namene. Vsekakor pa zahtevamo v imenu javnosti, da fond, ki je bil ustanovljen za Koroško, ki je v to svrhu bil dodelan, in ki ima v isti namen tirtiše nad 1.000.000 dinarjev, ostane temu namenu ehanjen oz., da se ga temu namenu zopet povrne!

Obrabamo se na vso javnost, naj podpre našo opravičeno zahtevo, da končno naši narodno-obrambeni »Propagandni fond za Ko-

roško« dobi kar mu gre, in da se bo denar tega fonda uporabljal v one svrhe, katerim je iz vsega začetka namenjen.

Ta naš apel na javnost do sedaj ni našel odmeva. Istotako tudi veliko županstvo ljubljanske oblasti, kolikor nam znano, ni do danes še ničesar ukrenilo v varstvo pravic Propagandnega fonda, vsled česar se nam zdi potrebno poudariti, da bo dokazni material za pravice fonda že v najbližji bodočnosti na prosto razpolago — ker pri ljubljanskem deželnem sodišču teče proces, v katerem bo tožena stranka v kratkem morala predložiti sodišču vse na novo zbrani dokazni material, ki se tiče svinčene atere.

Ker pa so bili z manipulacijami pri svinčnih poslih oškodovani tudi socialni Tehniško-visokoškolski fond v Ljubljani in naše občerkristno, zadržno-gospodarske organizacije, smatramo za svojo dolžnost, da pri tej priliki tudi te opozorimo na vsote, za katere so bili oškodovani in do katerih morejo priti s pomočjo gornjega dokaznega materiala. Glasom tega materiala imajo, brez obresti, terjati v okroglih vsotah:

Propagandni fond za Koroško 1.000.000 Din.
Tehniško-visokoškolski fond 600.000 Din.
Zadržna zveza v Ljubljani 80.000 Din.
Zveza slov. zadrug v Ljubljani 60.000 Din.

Glasom dokaznega materiala so dolžne izplačati gornje vsote in obresti: solidarično Jadranske-podunavske banka in Jadranska montanska družba z o. z. v Ljubljani, kar jima v ostalem menda ne bo preveč težko, ker glasom materiala imajo do manipulativ regresno pravico in razven tega pravico na povrnitev 5 milijonov dinarjev, za katere so bile one same oškodovane pri raznih svinčnih poslih.

Na eni strani stoje oni, ki so povzročili škodo in njihovi zaščitniki: njihov interes je, da celo svinčeno afero zagrne plašč pozabljenja. Na drugi strani pa stoje javnost in oškodovanci: opravičeni interes in pravica teh pa je, da se bo črna madež brez-pogojno opral in da bodo končno naše občerkristne zadržne organizacije, posebno pa naši narodno-obrambeni in socialni fond do-bili, kar jim gre!

da se odpošlje iz zbora udanostna brzovjavka Nj. Velicanstvu in se ga s tem opozori, da društvo eksistira. Dalje se pošlje resolucija ministru za zunanje posle dr. Niščiću. Nato pada izvršno poročilo o delovanju društva glavni tajnik Mahkota. Zvon Gospesvete še ni zapel tako učinkovito, kot v soboto in nedeljo, ko so se združile vse organizacije brez razlike v veličasno manifestacije. Svetovna vojna je sicer končana, a kaj ko narod ni ves rešen, ko so nam odvzeta pljuča — Primorje in srce — Koroška, in to je vzrok, da se moramo boriti za narodni obstanek. Mi smo tu straža, naša predstraža pa so ljudje na Koroškem in Primorskem. Z njimi moramo biti v stiku, ker kako naj govorimo o rešitvi, če ne vemo za njihovo življenje. Nato je opisal trpljenje tužnega Korotana, in gorje naše lepe Primorske, ki ječi pod fašisti. Vendar, kljub vsemu temu naši neodrešeni bratje niso izgubili vere v zmago, vere v lepšo bodočnost in delajo. Njih delo se pozna v prosvetnih in športnih društvih, medtem ko jim je v telovadnih otežkočeno. — Nato je bil govor o delu za državo, ki ga vidimo v tem, da vzgojimo vsakega človeka za dobrega državljana. Potem bo država trdna in močna. Potrebe naroda so vedno večje, in če zdaj odnehamo je vse naše delo za manj. Sicer so časi težki, a ideja je velika in delo za idejo nam bo povrnjeno. Nato sledi zahvala članstvu in poda obračun: prispevki, zbirke, knjižna loterija, naši pirhi, to so dohodki poleg koroških in rapalskih dnevoj. Dalje je prodaja kvasa in zvezkov v korist Maticice, ki ji donaja lepe prispevke. Zunanje delo se opaja v resnih inozemskih časopisih, v manjšinskem institutu, izdaji učnih knjig, propagandnih brošur, katekizmov in molitvenikov. Misel J. M. mora v zadnjo hišo. In naši uspehi nas morejo le podžigati k nadaljnjemu delu. — Nato so spregovorili zastopniki raznih društev, kot Ciril-Metodove družbe, ki je izjavila, da je pripravljena delati z Maticico roko v roki. Prosvetne zveze iz Maribora, ki poudarja skupnost in nedeljivost obeh društev, in Orjune, ki bo posvetila vse delo v korist bratom onstran meja. — Nato je podal g. Mahkota mesto obolevalega blagajnika Marušča blagajniško poročilo, ki izkazuje v petletnem delovanju saldo 120.000 Din. — Po izrečenem absolutoriju odboru so prišli na vrsto predlogi podružnic, kot mariborske, vrhniške, škofjeloške, moravške, domžalske, katere bo Maticica upoštevala in izvedla, če ji bo pomoč na razpolago. Nato so sledile volitve z vsklikom, ki so poverile nadaljnje delo staremu odboru, v čigar imenu se je predsednik Pretnar zahvalil za iskreno zaupanje in obljubil, da bo odbor storil vse, da bo delovanje poglobljeno in razširjeno in izrazil upanje, da bo prišel odbor prihodnje leto z bolj zadovoljivim poročilom. Ker slučajnosti ni bilo je bil zbor ob 13. uri zaključen in so se delegati podali k obedu v »Narodni dom«. Po obedu pa so spregovorili za »Narodno čitalnico« dr. Fermeve, načelnik srezkega poglavarstva, v imenu mariborskega velikega župana Pirkmayerja, dr. Vontina, župan mesta Ptuja dr. Senčar, starosta »Sokolac« dr. Salamon, dr. Gosak, pater Alfonz in predsednik »Orlac« pater Konstantin, ki so vsi poudarjali izvršeno idejo Jugoslovanske Maticice in želeli odboru mnogo uspeha in uresničenje lepih idej.

Odveč bi bilo govoriti v lepih frazah o delovanju in smotih »Jugoslovanske Maticice«, ko vsi vemo, kaj je, pomeni, in hoče. —

Politične vesti.

— Radičeva izjava o pogovoru s Pašićem. V soboto popoldne je sprejel Radić novinarje, da jim poroča o razgovoru s Pašićem. Ves razgovor je trajal dve in četrt ure. Najprej sta oba utrdila temelje, metode in cilje sporazuma. Tu je zlasti Pašić podčrtal socialno oziroma seljaško obilježje sporazuma in njegovo nacionalno, ne nacionalistično vsebino. To pomeni popolno spriznanje Srbov in Hrvatov v nasprotju z nacionalističnim jugoslovenstvom, ki da pomeni vsiljevanje nekih stvari Hrvatom. V drugem delu je podal Pašić zgodovino radikalne stranke, njen boj proti birokraciji in pa avtonomne pra-

vice naroda. To je bila tudi prva perioda radikalne stranke. Druga njena doba je bila, ko je s pomočjo Amerike in zaveznikov izvedla osvobodjenje in ujedinjenje. Najvažnejša pa je sedanja tretja doba, ko je treba ekonomsko, kulturno in moralno povzdigniti narod. Treba je, da pri tem delu sodeluje ves narod, toda zadovoljni smo lahko, da je za to sodelovanje dvetretjinska večina parlamenta in ogromna večina naroda. Mimogrede je tu Pašić omenil, da ni za borbo z opozicijo.

— Nato je prešel razgovor na vstop Radića v vlado. Ta vstop je samo detalj. Radić sprejema stališče radikalov, ki so mnenja, da mora on kot šef koalirane stranke vsopiti v vlado. Vendar pa Radić želi, da pride vodstvo stranke v parlament in potem po potrebi tudi posamezniki v vlado. Pašić ni tega predloga niti odklonil in niti sprejel. Hoče ga še proučiti in kakor je izjavil, bo podal odgovor kmalu. Radić je nato dejal, da smatra najkoristnejše za sporazum, da vstopi sam v vlado šele potem, ko bo rešeno vprašanje vodstva stranke. Da pa dokaže svojo pripravljenost, je pripravljen vstopiti v vlado in prevzeti tudi formalno odgovornost za politiko vlade tudi preje, če bi smatral radikalni klub to za potrebno. Končno sta se razgovorjala o Zenevi in ločila sta se, je dejal St. Radić, ne kot sodelavca, temveč kot prijatelja.

— Druga etapa izvajanja sporazuma. Radikalno »Vreme« piše: »Dosedanje delo je bilo samo priprava terena za končno realizacijo narodnega sporazuma v državnem življenju. To je bila prva faza, v kateri se je razvijalo medsebojno zaupanje in so se odstranjevali sledovi nemile preteklosti. Sedaj je potrebno, da se na podlagi izkušenj, pridobljenih s skupnim delom v vladi, preide na drugo in končno fazo izvedbe sporazuma. Ta faza bi bila izpolnjena s plodovitim delom v skupščini, z izglasovanjem zakonov, prožetih od duha sporazuma in z reformami v državni upravi. Vse delo vlade in skupščine bi se gibal odločno v smernicah, določenih po sporazumu in delalo bi se na tem, da se popolnoma in trajno likvidira plemenski spor, da se ta nikdar več ne bi mogel pojaviti in v nobeni obliki. Tudi ta druga faza bi se izvajala na podlagi Vidovdanske ustave. Vlada in skupščina, da pri izvedbi tega načrta ne more priti do pravih nebenih nesoglasij, ker so že preje v pismenem dogovoru, na podlagi katerega je prišlo do sedanjega koalicijske vlade, določene smernice tudi za delo te druge faze. Ker nastaja sedaj nova perioda dela in vsled novega zasedanja skupščine, je nastala potreba, da se izdela podroben načrt dela za drugo fazo. Vsled tega ostane g. St. Radić par dni v Beogradu, ko pa prične skupščina z delom, bo tu dalj časa ostal in v neprestani zvezi s prvaki radikalne stranke. Ta načrt za izvajanje druge faze sporazuma se bo izdeloval postopoma.«

— Kakšen je bil potek zadnje seje konferenice v Locarnu? V soboto se je vršila zadnja konferenca ministrov v Locarnu. Najprej so bili odobreni arbitražni dogovori med Nemčijo, Poljsko ter Nemčijo in Češkoslovaško. Zatem se je prešlo na izdelavo generalnega protokola, v katerem je zaregistrirano vse delo konferenice in njeni zaključki. Predsedniki delegacij Briand, Chamberlain, Mussolini, Stresemann in Vandervelde so nato izrekli kratke govore in potem so bili vsi dogovori parafirani. Nato je sporočil Briand vsem udeležencem, da so med Francosko, Češkoslovaško in Poljsko sklenjene posebne konvencije, katerih cilj je zagotavljanje uspešne uporabe arbitražnega dogovora in da bodo te konvencije shranjene in registrirane pri Zvezi narodov. Koncem seje je bilo sklenjeno, da se izvrši 1. decembra v Londonu podpis vseh dogovorov in da bo besedilo dogovorov objavljeno v torek, 20. t. m. Pred zaključkom seje je bila poslana brzovjavna zahvala predsedniku švicarske republike za gostoljubnost, ki sta jo izkazala udeležencem konferenice švicarski narod in njegova vlada. Nato je bil povabljen v dvorano župan Locarna g. Rusco in se mu je Chamberlain v imenu vseh ministrov iskreno zahvalil za gostoljubnost. Pred palačo se je med tem zbra-

Pokrajinski občni zbor Jugoslovanske Maticice v Ptuj.

Včeraj so se sestali v starodavnem Ptuj delegatje vseh podružnic Jugoslovanske Maticice, kjer jim je ljubljanski odbor poročal o svojem delovanju v minulemu poslovaem letu. Ob desetih dopoldne je ob zvokih mestne godbe izstopilo okrog sto deset gostov, katere je v imenu šolske mladine pozdravila mala Dana Fermeveva in izročila predsedniku J. M. lep šopek, nakar je sledil pozdravni govor predsednika ptujске podružnice g. Dr. Bratine, ki je poudarjal idealno misij organizacije, v katero zre ves narod kot v predstavljelico njegove slege in enotne volje, da zavaruje pravice naših narodnih delov onstran mej. V imenu mesta Ptuja je pozdravil došle g. župan dr. Senčar, ki se je spomnil zborovanja CMD l. 1908. in pozdravil v J. M. rešiteljico neodrešenih bratov, ki je čijo pod nemškim in italijanskim jarmom. Po prisrčnem pozdravu je zaigrala mestna godba »Lepo našo domovino« in ob burnih živio klikih se je zahvalil za pozdrave g. Pretnar, ki je poudaril pomen zborovanja v kraju, ki je pod Avstrijo trpel pod nemškim nasiljem. Z osvobodjenjem se je delo JM pričelo in ne bo nehalo prej, dokler ne donese rešitve bratom, ki trpe v Italiji, v nemških deželah in na Madžarskem. — Z godbo na čelu so nato delegatje in mnogobrojno občinstvo odšli v »Društveni dom«, kjer so si ogledali »Koroško razstavo«. Nato je predsednik otvoril zbor, pozdravil navzoče, posebno g. župana, zastopnike prosvetnih zvez, CMD, nacionalnih organizacij in žurnalistike. V kratkih in jedrnatih besedah je razpravljaval o organizaciji, katere naloga je sedaj, ko se je tekem pet let obnesla, delo tako razširiti, da bo obsegala ves narod. Zato pa je treba delavcev, in tu so poklicani zlasti učitelji, duhovščina

in naša akademska mladina. Učitelji so stali Maticici v svojem delu vedno ob strani, ravno tako tudi duhovščina, ki je tudi pozvala »Prosvetno zvezo« naj Maticici vedno in povsod pomaga. In tako bo omogočeno delo Maticice tudi med delavci in kmeti. Zalostno pa je, da se naši akademiki ne morejo všteti med sodelavce. Pa so tudi drugi, ki se za delo Maticice premalo brigajo in to je — vlada, od katere ni dosegla podpore za potrebe rojakov onstran meja. Po vzgledu Splita, ki je zainteresiral Južno Ameriko za delo, bo naša dolžnost, da zainteresiramo rojake v Severni Ameriki, ki bi širili idejo Maticice in tam pokazali na veliko razliko, na razmere, kako žive oni v Ameriki in rojaki v Avstriji in Italiji.

Stiri narodno obrambne organizacije so, ki Maticici delo otežkočijo. Odbor se je posvetoval, kako priti do ugodnega zaključka za skupno delo. Slical je anketo, katere so se delegati udeležili in pojasnili stališče. Jug. Straža, bo aktivno delala za Maticico, Gospo-svetski Zvon ni še izrekel zadnje besede, Ciril-Metodova družba, se sicer z Maticico ne more združiti, a ji je obetala pomoč. Prosvetna zveza bo šla Maticici v njenem narodno-obrambenem delu na roko. Listi so se izrekli naj bi Maticica polagala v listih več obračuna javnosti, kar se je pa spoznalo kot nemogoče in delu le v škodo. — Notranji nasred in društvu je velik: uredili so si pisarno in omogočeno je točno poslovanje, ustanovili so manjšinski muzej, z namenom da postavijo delo na znanstveno podlago. Tekom t. l. je odložil mesto predsednika mariborske podružnice njen ustanovitelj in glavni delavec dr. Ribarič, kateremu gre zahvala za njegovo požrtvovalno delo. Nato poziva zbrane,

Inž. M. Klodič:

Železniška zveza Slovenije s Sušakom.

(Proge: Kočevje—Starigr—Lukovdol—(Vrbovsko)—Srpsko Moravice, Črnomelj—Vinica—Lukovdol in Sevnica—St. Janž.)

Zveza Ljubljane oziroma Maribora s Splitom po novi listi progi meri 536 oziroma 600 km, je torej 255 krat oziroma 188 krat daljša kakr po novih progah na Sušak. Iz tega je posebno jasno razvidno, kako je Split za nas od rok. Ako upoštevamo pa nove proge v smeri na Sušak tudi v relaciji v Split, se skrajša pot Ljubljana—Split za 62 km, Maribor—Split pa za 19 km. V vsakem slučaju je jasno, da je in ostane Slovenija orijetirana na Kvarner. Podrobnosti kilometerskih razdalj so razvidne iz tabele.

3. Varijante železniških zvez Slovenije z morjem.

Iz časa železniškega službovanja podpisanega v Ljubljani v dobi od prevrata do konca leta 1919, ko ni še obstojala direkcijska za gradbo novih železnice, imela je tedanja direkcijska državni železnice oziroma pozneje inspektorat drž. železnice v Ljubljani, tudi referat za projektiranje novih železnice v rokah. Podpisani je skupaj z g. inž. R. Kavčičem službeno predlagal izvedbo prog. St. Janž—Sevnica in Murska Sobota—Ljutomer—Ormož. Prva je bila mišljena kakor nadaljevanje zveze Ljubljana—Trebnje—St. Janž, da se ustvari delno paralelno s progo Ljubljana—Zidani most—Zagreb bivše južne železnice v svrhu nje razbremenitve in da se otvori šentjanski okolici in ondodnemu delu Slovenije sploh nova pot proti Zagrebu. Druga je bila neobhodno potrebna, da se mursko-sobotski okraj prikljopi državi, da ne bode potom na Madžarsko držečega železniškega spoja gravitiral v to deželo. Oba predloga sta bila sprejeta in sta napravila v Beogradu trajan utis, kar je gotovo veliko pripomočilo, da je danes prva zveza trasirana, druga pa izgrajena. Na novo železniško zvezo z morjem se takrat ni mislilo, ker ni nihče pričakoval, da bomo izgubili St. Peter in Reko.

Pač pa se je takrat oživil stari projekt železnice Črnomelj—Ogulin, da se odpre promet viniški okraj in ustvari boljša zveza Ljubljane z Dalmacijo potom liske proge. Zveza Črnomelj—Ogulin je za smer samo v Dalmacijo tehniško najlažja in najcenejša. S tem je postalo vprašanje zveze dolenskih železnice z reško progo sploh aktualno, vedno z ozirom na to, da tvori proga Bujbujarec—Karlovac predelgi in tehniško pod kritiko izveden istočasni ovinek. Ako bi ne ležala med izhodišči Kočevje in Črnomelj dolenskih železnice ter reško progo globoka dolina Kolpe, bi bila rešitev vprašanja zelo enostavna stvar. V okolici Broda na Kupi je ravan doline tri četrtine kilometra široka, pobočja in visoki vrhovi stopajo bolj v ozadje. Ali nedaleč proti vzhodu postaja dolina ožja ter tvori slednjič pravo sotesko, v kateri najde proga in postanejo bregovi nizki in odprti. Vedna površina Kolpe leži na koti 210—170 m. Kočevje 471 m, Brod Moravice in Delnice na reški progi pa celo 507, oziroma 730 m visoko.

L. 1920. je nastal projekt železnice Kočevje—Brod Moravice, osnovan od dr. ing. Musila z varjanto čez Brod na Kolpi na željo interesentov. Projektant je priporočal most čez Kolpo pri Goršeti in severovzhodno od Br. Moravice, 120 m visokega nad vodo iz železa; glavna odprtina naj bi merila 135 m, dve stranski pa po 80 m, stebri iz kamna naj bi bili 87 m visoki. To izrečno konstatujem, ker se je to takrat odobravalo, dočim se isti ljudje zgražajo nad mnogo nižjim in manjšim mostom, ki se ga predlaga pri Radenih na projektirani progi preko Starega trga in ki je tam v tej obliki, kakor bomo še videli, popolnoma upravičen. — Tudi ta zveza je merila po izjavi projektanta bolj v Dalmacijo in le postransko na Kvarner; pritegnila naj bi zraven kolikor mogoče nase tudi promet iz Nemčije in Avstrije, služila naj bi vojaški obrani, ljubljanskim in lokalnim interesom ter zbližanju Slovencev in Hrvatov. Leta 1921. je obvladal projekt čez Brod na Kupi, ker je služil bolj lokalnim interesom dotičnih krogov z ozirom na leano industrijo in trgovino. O tej varjanti izraža se dr. Musil tako-le: »Ta varjanta drži mimo večjega števila naselbin, otvarja posebno kolpsko dolino pri Brodu na Ku-

pi na njenem dnu, je pa daljša, za jak tovarni in brzi osebni promet manj pripravna. Tovor se mora prevažati globokejšo navzdol doline in zopet na vrhove. Proga čez Goršeti služi bolj daljnem prometu, deželi in Ljubljani, varjanta čez Brod na Kupi pa bolj kraji, varjanti čez Goršeti bi se mogle jem ob Kolpi. Pri varjanti čez Goršeti bi se mogle kolpsko dolino prikljopiti potom stranske železnice. Železnica Kočevje—Brod Moravice je železnica v težkem gorovju, stroški so odgovarjajoči. Karakteristično, kako označuje dr. Musil sam svoj projekt preko Broda na Kupi in kako ga karakterizirajo njegovi pristaši danes. Istega leta je to progo na inicijativo privatnikov dr. Musil trasiral in izdal detajlni projekt!

Dolžina novogradnje meri 47 km, največji usponi o obeh smereh so 23—25‰, most čez Kolpo je nizek. Ker leži ogibališče Brod—Moravice v sponu 16‰, je za prikljuek ne-uporabna. Projektirana je zaradi tega vodoravna prikljuek postaja izven obstoječe proge, toda prikljuek k tej je gradbeno kompliciran in obratno ne brez nevarnosti. Geološko razmere terena pri Brod Moravicah niso povoljne.

Dr. Musil pravi v prvotnem, leta 1920. Min. Saobr. predloženem projektu, kjer primerja varjanto čez Goršeti z ono čez Brod na Kupi, »katera je končno obveljala, to glede sledenčee: »Proga teče v znatni dolžini po večkrat od jarkov razjedenem mehkeem svetu, kateri zahteva mnogo več objektov kakor vapnen zahteva teren. Predori v mehkejših skalah so izpostavljeni gorskem pritisku in se jih mora na vsak način vseskozi obzidati. Proga med Brodom na K. in Brod Moravicami leži popolnoma v manj zaželenih skalah (peščenjaki, škriljevci, ilovica) verneke ter maceje. Mnogostevilni jarki so globoko vobra zajedeni in silijo k gradbi mnogih predorov in viaduktov. Ta del proge moramo imenovati težko in drago železnico, glede gradbe in glede vzdrževanja.

(Dalje sledi.)

la velika množica ljudstva, ki je navdušeno pozdravljala ministre, ki so že ne že čisto zasigurali mir, pa vsaj za dolgo dobo odločili od Evrope vsako vojno nevarnost. Tekom dneva so nato vsi ministri odpotovali iz Locarna.

Sport.

Štafeten tek Kranj—Ljubljana.
A. S. K. Primorje zmaga v rekordnem času
Pred dvema leti je S. K. Jadran razpisal štafeten tek na progi Kranj—Ljubljana ter v to svrhu ustanovil tudi lepo prehodno danišo za zmagovalca. Prvič si je priboril to trofejo sam ustanovitelj. Lansko leto se štaleta radi raznih ovir ni tekla. Na iniciativo ljubljanskega podsvetja pa se je ta lepa prireditel, ki je že skoraj zapadla pozabljenju, zopet oživila. Tega teka so se udeležili tri štafete in sicer ena Primorja ter dve Jadrana (I.: 4×6000 m; II.: 3×8000 m). Ilija je svojo prijavo radi nemarnosti nastopila svojega rekorderja Deržaja, preklcala. Proga je dolga 24 km ter bila razdeljena v 6 etap po 4 km. Organizacija je bila prav dobra, tako da se je tek izvršil brezhibno. Start se je bil v Kranju ob prav lepem vremenu ob 10.45. Zmagovalna štafeta Primorja je nastopila v sledeči postavi: Arhar—Perko—Pintarič—Slamič II.—Slapičar—Vidic. Prvih 1200 m so vse tri štafete držale skupaj. Tu se pa Arhar odloči od skupine ter pridobi do prve predaje že 800 m naskoka. Naslednji tekači so nato ta naskok stopnjema zvišali, tako da je zadnji tekač Primorja Vidic ob živahnem vzklikanju občinstva rezal cilj okrog 12.15 v času 1 ura 27.57.2, 2 km pred Kregeljem zadnjim tekačem Jadrana, ki je prišel na cilj 6.50.2 minut za Primorjanom. Zanimanje za to prireditev je bilo v Ljubljani izredno veliko. Cilj pred kavarno Emona ter cela Aleksandrova cesta je bila natrpana občinstva, ki je zmagovalcu prirejalo prav živahne ovacije. S to zmago si je A. S. K. Primorje priborilo lepo prehodno darilo Jadrana v enoletno posest.

Negometne tekme.

V Ljubljani se je včeraj poleg ene prijateljske tekme vršilo tudi več prvenstvenih tekem, od katerih pomeni ena zopet malo senzacijo. Rezultati so sledeči:

Ilija : Rapid (Maribor) 7 : 4 (5 : 0).

Prijateljska tekma, ki je šele v prav zadnjih trenutkih postala zanimiva. Ilija ni bila baš dobra, vendar je že ob polčasu brez večjega napora vodila z rezultatom 5 : 0, ki ga je po pavzi celo povišala že na 7 : 0. Rapid je do tu igral zelo nervozno in raztrgano. Tu pa se moštvo nenadoma znajde, Ilija nekoliko popusti in v zadnjih 20 minutah zmanjšajo agiliti in požrtvovalni Mariborčani naskok nasprotnika za cele 4 gole. Vsekakor lepi momenti borbene sile, s katero so si gostje popravili slab utis, ki so ga v početku igre zapustili. Sodil je g. Sternad.

Slovan : Hermes 2 : 1 (1 : 1).

Zmaga Slovana nad Hermesom v tej prvenstveni tekmi je vsekakor mala senzacija, vendar docela zaslužena. V sicer odprti igri je Slovan s svojo znano živostjo in prodornostjo ter izborna defenzivno igro popolnoma zaslužil 2 točki. Hermes ni baš razočaral, vendar ni več v oni kondiciji kot nekdanj.

Ilija rez. : Svoboda 10 : 0.

Prvenstvena tekma, v kateri je nastopila Ilija s svojo rezervno. Prvenstvena tekma Primorje : Slavija se ni vršila, ker je Slavija prosila za odgoditev.

HAZENA.

Atena : Ilija 5 : 4 (1 : 3).

Odločilna tekma za prvenstvo.

Zanimanje, ki je vladalo za to toliko važno prvenstveno tekmo, je bilo veliko in tudi docela upravičeno. Igra, ki sta jo nudili obe družini, je bila prav dobra ter izrazito borbena. V prvem polčasu je Ilija igrala bolje in je le vratarica Cimpermanova preprečila večje skoke. Po pavzi pa izrabila Atena šibke momente Ilije ter gladko zabije še štiri gole in doseže s tem zmago. Strelke: Erbežnikova 4, Zupančič 1. Sodil je g. Schmeidler iz Zagreba dobro le preveč rigorozno.

Zagreb : Team Jugoslavije : W. A. C. (Dunaj) 3 : 3 (1 : 1).

V svrhu treninga naše reprezentance za predstoječo tekmo proti Češkoslovaški je igral v soboto naš team proti dunajskemu WAC-u. V tej tekmi je naše moštvo pokazalo toliko hibi, ki nam ne dajejo baš upov na časten uspeh na vročih praških tleh. Včeraj je pa WAC nastopil proti Gradjan-skemu ter ga uprav katastrofalno porazil z rezultatom 6 : 1.

Prosveta.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

19. oktobra, ponedeljek: »Periferijac«. Red E.
20. oktobra, torek: »Zaprt«. —
21. oktobra, sredo: »Zimska pravljica«. — Red C.
22. oktobra, četrtek: »Pegica mojega srca«. Red D.
23. oktobra, petek: »Za narodov blagor«. — Izven.
24. oktobra, sobota: »Periferijac«. Red A.

Opera.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

19. oktobra, ponedeljek: »Zaprt«. —
20. oktobra, torek: »Manon«. Red F.
21. oktobra, sredo: »Mrtve oči«. Red B.
22. oktobra, četrtek: »Nabor—Povratek« (pre-mijeri). Red E.
23. oktobra, petek: »Zaprt«. —
24. oktobra, sobota: »Aida«. — Red D.

Dnevne vesti.

PREORIENTACIJA SDS.

Po dr. Pivku se je oglasil v »Obzorju« dr. Kukovec, ki še bolj energično zahteva, da se izreče SDS za sporazum. Obenem se poroča iz Beograda, da sta dobila dr. Jerjav in dr. Pivko od vodstva SDS proste roke v svrhu pogajanj z radikali. Včerašnje »Jutro« poroča, da je treba tudi sedaj nadaljevati politiko narodne koncentracije in da treba brez ozira na sedanjo sestavo vlade sodelovati z vsemi onimi, ki to hočejo.

Kljub vsej sramežljivosti »Jutro« vesti je jasno, da išče slovenska SDS stike z radikali in da skuša tako rešiti svojo pozicijo, ki je od dne do dne slabša, pa čeprav se to v javnosti še ni pokazalo z vso silo.

Mislimo, da najbolje označimo stališče slovenske javnosti do te preorientacije SDS in njenih prizadevanj, da pride v vlado, če ponatisemo besede radikalom blizu stoječega »Obzorja«, ki piše:

»Če hočemo slovenski samostojni demokrati sodelovati pri sporazumu, potem je pot primoroma lahka. Treba je da dosežemo v Sloveniji sporazum s pristaši Radica in Pucelja in treba je, da izločijo iz vodstva vse one ljudi, ki so se eksponirali za Pribičevića in za katere se danes sumi, da sklepajo z njimi gotove akcije.«

Jasneje bi označili »Obzorje« stavek takole: Tisti, ki so krivi razkola med slovenskimi naprednjaki, tisti, ki so uvedli v slovensko politično življenje poslovno politiko, tisti, ki niso držali dane besede, tisti naj gredo — in napredna Slovenija je enotna. V vsakem drugem slučaju pa bodo vsi pozikusi brezuspešni in je zato škoda tudi najmanjšega truda.

— »Uradni list« št. 96 z dne 15. oktobra prinaša: Pravila o opravljanju teoretičnega izpita civilnih uradnikov, naredbo o izpremembi železniških tarif in objavo o določitvi mnogokratnikov za mesec september 1925 davčine od prirastka na vrednosti nepremičnin v mestni občini Ljubljanski.

— Kulturno-zgodovinska razstava v Zagrebu. Prometno ministrstvo je dovolilo obiskovalcem kulturno-zgodovinske razstave v Zagrebu polovično vožnjo na vseh osebnih in brzovlakih državnih železnic razen Simplon-Orient-Expressa in nočnih brzovlakov št. 6. in 7. na Progi Zagreb—Beograd. Vsa navodila so natisnjena v legitimaciji. Legitimacije se dode v Ljubljani pri Prvi hrv. štedionici in Zvezi za tujski promet. Razstava traja do 15. novembra t. l.

— Zbor gospodarskih korporacij in organizacij v Sloveniji zaradi prevelikih davčnih bremen. Združene gospodarske korporacije in organizacije, kakor Zveza industrijev, Zveza trgovskih gremijev, Zveza obrtnih za-drug, Pokrajinska zveza društev hišnih posestnikov, Jugoslovanska obrtna zveza, Kmetijska družba, Zbornica za trgovino, obrt in industrijo itd. prirede v petek, dne 23. oktobra t. l. ob 10. uri dopoldne v dvorani »Kino Matic« v Ljubljani veliko zborovanje, na katerem se bo razpravljalo davčno vprašanje, ki postaja vsled trajne gospodarske krize v Sloveniji vedno bolj pereče. Na zborovanju se bodo v obliki resolucije stavile zahteve za izpremembo sedanjih davčnih zakonov in za omilitav davčne prakse. Na zborovanje so povabljeni zastopniki vlade, centralne in oblastne, zastopniki vseh gospodarskih korporacij in organizacij, predstavniki političnih strank, zastopniki oblastev in uradov. — Zbor je javen.

— Razsodišče rudarskega zavarovanja v Ljubljani. G. minister pravde je v sporazumu z g. ministrom za šume in rudnike imenoval pri razsodišču rudarskega zavarovanja v Ljubljani za predsednika g. višjega sodnega svetnika Frana Rekarja in za njegovega namestnika g. višjega sodnega svetnika Petra Kersiča v Ljubljani.

— Za občine, ki so trpele škodo vsled elementarnih nezdoh je dovolilo ministrstvo poljoprivrede in vod podpora v znesku 2 milj. 900.000 dinarjev. Podpora se ima takoj razdeliti.

— Pravilnik o radioaparatih. Ministrstvo pošte in brzovlaka je izdalo nov pravilnik o radioaparatih. Po tem pravilniku sme imeti radioaparat vsak državljan. V manjših krajih je dovoljena tudi uporaba aparatov z reakcijo.

— Kongres železničarjev v Ljubljani. Dne 24. in 25. t. m. se vrši v Ljubljani kongres železničarjev iz vse države.

— Agrarno zadružništvo. V ministrstvu za agrarno reformo je ustanovljen nov odsek za agrarno zadružništvo. Za agrarno zadružništvo bosta postavljena dva strokovna referenta.

— Posojilo mesta Beograda. Te dni se odloči vprašanje dolarskega posojila beogradske mestne občine. Zatrjuje se, da se bo posojilo sigurno realiziralo. Ameriška ponudba stavi sledeče pogoje: Visokost posojila je 10 milijonov dolarjev, ali po današnjem kursu okrog 600 milijonov dinarjev. Investiralo bi se posojilo v sedmih letnih obrokih po 1 milj. 430.000 dolarjev. Posojilo se ima uporabiti izključno za v pogodbi navedena komunalna dela. Vsa dela bi se izvedla v režiji posojilodavca po načrtih in pod kontrolo beograjske mestne občine.

ške mestne občine. Za delo je uporabiti domače delavske moči. Posojilo se obrestuje po 8 odst., izda se po kursu 84 (1 dolar 84 dinarjev). Amortizacijski rok znaša 20 let. Ameriška grupa zahteva poleg tega eksploatacijo električne centrale, in sicer za dobo 30 let. V centralo bi se investirali potrebni denar tako, da bi se zvišala njena kapaciteta tekom 6 let na trojno sedanjo. Ameriška skupina se zaveže, da zniža cene razsvetljave za 10 odst., to pa takoj. Za osiguranje posojila se zahteva državna garancija in zaslava občinskih dohodkov in premoženja brez posestnih privilegijev, tako da bi prišla poznejša posojila v isti red kot to.

— Nova železniška postaja pri Mariboru. Generalna direkcija državnih železnic je odredila, da se otvori v Holmeu na progi Maribor—Prevalje nova postaja za osební promet.

— Magistratno poslopje v Celju se bo končno vendarle enkrat temeljito preizdalo. V pritličju napravijo trgovine, na obširnem dvorišču pa se sezida dvonadstropno poslopje. V pritličju tega poslopja bodo skladišča, v gornjih pa pisarne.

— Največja hiša v Mariboru. Za jetniške paznike mariborske kaznilnice se sezida velika stanovanjska hiša, v kateri bo nad 40 stanovanj. Komisionalni lokalni ogled se je že vršil. Ker stanuje doslej nad 50 paznikov raztresenih daleč naokrog, pozdravljajo ti krogi projekt z velikim veseljem. Po načrtu bo ta hiša največje poslopje, kar se jih je zidalo zadnja desetletja v Mariboru.

— Med lastniki zemlje in kolonisti v Panami je prišlo, kakor poročajo iz Newyorka, te dni do krvavih spopadov. Iz Zedinjenih držav je bilo poslano na pomoč vojaštvo, ki pa ni opravilo ničesar. Spopadi so zahtevali večje število človeških žrtev, seveda je bilo tudi mnogo ranjenecov.

— Mednarodni kongres za pobijanje malarije. V Rimu zboruje te dni prvi mednarodni kongres za pobijanje malarije. Na kongresu je zastopanih 30 držav. Predseduje italijanski vseučilišni profesor, znani specialist Vittorio Ascoli.

— Sistem revirnih natakarev bodo uvedli na Dunaju. Karakteristikum tega sistema je, da ima gost opravka samo z enim natakarejem, ki vrši vse tri natakarske posle, je torej obenem točilni, jedilni in plačilni natakarej za svoj revir, obstoječ iz toliko in toliko miz. Ta sistem se je povsodi prav dobro obnesel. Napitnina ostane, to pa predvsem zato, ker je imela odprava napitnine povsodi slabe posledice.

— Pobijanje oderuštva pri prodaji kruha v Berlinu. V petek je podvzela berlinska policija v 2000 prodajalnih kontrola teže kruha. Uspeh je bil presenetljiv: 554 pekov je bilo ovađenih radi oderuštva.

— Za 1 milijon dolarjev vina so izbile te dni newyorške oblasti v vodo. Zaplenjena je bila namreč velika pošiljatev najboljšega burgundea in šampanjca, ki so ga hoteli v Ameriko vtihoapiti.

— Žrtev znanosti. Londonski kemik profesor Maxwell, izumitelj cele vrste strupenih plinov, ki je iznašel med drugim skupno z Amerikancem Levisom strašni strupeni plin levizit, je postal te dni žrtev znanosti. Sestavil je nov strupeni plin, ki naj bi bil služil za uničevanje muh in drugega škodljivega mrčesa. Spustil je plin v stekleno posodo, v kateri so se nahajale muhe. Ker posoda ni bila hermetična zaprta, je plin uhajal ne da bi bil profesor to pravočasno opazil in tako se je zgodilo, da je zastrupil nehoté samega sebe. Našli so ga nezvestnega na tleh. Ker skrivnosti svoje iznajdbe ni nikomur izdal in tudi ni zapustil nobenih pismenih podatkov o sestavi plina, ga zdravniki niso mogli rešiti. Ironija usode je hotela, da plin muham prav nič ne škoduje. Vse muhe so frčale zdrave pod steklom okrog kakor preje.

— Razgodozovanje Istre. Po istrskih gozdovih poje neprenehoma sekira. Kmetje prodajajo les ne da bi mislili na prihodnost. Če ne napravijo oblasti temu početju konec, bo Kras v par letih zopet gol in Istra še bolj revna kot je.

— Razpisana mesta. Rektorat ljubljanske univerze razpisuje pri stolici za vodne gradbe pa tehnični fakulteti asistentsko mesto s prejemki uradnika I. kat. Prošnje je vložiti do 15. novembra. V drž. zdravilišču v Topolšnici je popolniti dve mesti pomožnih zdravnikov. Prošnje je vložiti do 31. oktobra. Odda se mesto pisarniškega pomočnika-zvaničnika pri okrajnem sodišču v Ptuj. Prošnje je vložiti do 18. novembra 1925 pri okrož. sodišču v Mariboru. Podrobnosti glede vseh razpisanih mest glej v »Uradnem listu« št. 96 z dne 15. oktobra 1925.

— Več stalnih učnih mest je ponovno razpisanih na osnovnih šolah mariborske oblasti. Prošnje je vložiti do 10. novembra 1925. Podrobnosti glej v »Ur. listu« št. 95 z dne 15. oktobra 1925.

— Promocija. Na zagrebški visoki šoli sta bila diplomirana Joško Trškan za inženjerja agronomije, Franjo Stepančič pa za inženjerja forestike.

— Povodenjska katastrofa na Kitajskem traja dalje. Po zadnjih poročilih je 80.000 oseb brez strehe. Domneva se, da ni izključeno, da bo poplavljalna Rumena reka pokrajine, ki leže v njeni bližini vso zimo.

— Karambol ekspresnega vlaka s avtomobilom. Kakor poročajo iz Newyorka, je prišlo v Torontu do karambola med nekim ekspresnim vlakom in nekim avtomobilom, v katerem je sedelo več oseb, ki so bile vse ubite razen nekega štiritletnega otroka.

— Vsa rodbina agorela. V neki tovarni porcelana v Berlinu je izbruhnil iz neznanega vzroka požar, ki se je razširil na sosednjo stanovanjsko hišo. V gornjem nadstropju je spala rodbina osmih oseb. Požar se je razširil tako hitro, da je vsa rodbina agorela.

— Reparski umor. V Javorju pri Črni ob avstrijski meji se je vtihoapil te dni neke noči v spalnico 14 letne pastirice Elizabete Molar neznan lopov, ki je dekletu brez povoda zadavil, nakar je pobral njeno obleko, čevlje in nekaj drugih malenkosti v skupni vrednosti 1800 Din ter pobegnil, in sicer najbrže v Avstrijo.

— Preprečen atentat. V eni izmed velikih pariških kavarn je oddala te dni ljubosumna zakonska ženica na svojo rivalinjo pet revolverskih strelcev. Zakonolomilka se je zgrudila kakor mrtva, ko pa so jo natančno preiskali, so ugotovili, da ni imela prav nobene poškodbe. Stvar se je kmalu pojasnila: Prodajalec orožja se je zdel razburjenost dame, ki je prišla k njemu kupit revolver in naboje, sumljiva in dal ji je mesto ostrih nabojev — takozvane »eksercine«, s »projektili« iz papirja, napadena dama pa se je streljanja tako ustrašila, da se je onesvestila.

— Pol milijona zlatih mark je ukradel te dni neki uradnik Reichsbanke v Berlinu ter pobegnil. Policija ga je izsledila že drugi dan, toda denarja ni našla pri njem.

— Čuden obisk čudnega posetnika. Lastnica dvorca Hogues v bližini Fecampa na obali kanala La Manche, gospa Deubel, ki je bila zapletena lansko leto v hrupen proces, obtožena, da je zastupila svojega moža, je imela te dni čuden obisk. V avtomobilu se je pripeljal pred dvorec zelo elegantno oblečen tujec ter vstopil meni nič tebi nič v salon in zahteval popis služinčadi. Na začuden vprašanje gospe Deubel, kaj da to pomeni, je odgovoril, da je postal lastnik dvorca ter se mu ima vse pokoravati. Ko je smel črne naočnike, je opazila gospa, da ima opravka z enim svojih bivših služabnikov, ki ga je spodila pred letom dni iz službe. Avizirala je orožnike, ki so našli pri njem 13.500 frankov, glede katerih je trdil, da jih je prigrabil v neki pariški igralnici. Podrobnosti ni hotel povedati. Pozneje je priznal, da je prišel iz Toulona, kjer je sedel 4 mesece v ječi, zakaj, ni hotel povedati. Govori jako spretno in videti je zelo izobražen. Kaj je iskal v dvorcu še ni ugotovljeno.

— Dvojno življenje velelepjarja. Radi velikanskih defraudacij aretirani ravnatelj charlottenburške filijalke Reichsbanke Arnold, o katerem smo zadnjič poročali, je bil dvoživka. V uradu je bil silno marljiv, naravnost pedantičen. Ko pa je zaprl pisarno, je krenil v najelegantnejši berlinski okraj, kjer je razpisal denar v družbi demimondk s polnimi rokami. Naravno je, da je bil med damicami polsveta silno priljubljen. Vendar pa je doživel z dekletami tudi bridke izkušnje: Več lahkoživk je vedelo za njegove manipulacije in so to temeljito izkoristile. Plačevati jim je moral velike tribute za molččnost. Po posredovalcih je nastopal na borzi kot velikopotezen špekulant. Pri tem je izgubil velikanske vsote. Razen tega je posojal proti oderuškim obrestim denar ter spravil več trgovcev in obrtnikov na beraško palico. Ko je opozorila ena od njegovih žrtev banko na denarne kupčije, s katerimi se je pečal ravnatelj, je banka odgovorila, da ne more ničesar ukreniti, češ s svojim priyatnim premoženjem dela ravnatelj kar hoče. Njegove knjige so bile namreč na videz vedno v najlepšem redu. Pri neki banki je imel visok konto. Da odvrne vsak sum od sebe, je raztrosil govorice, da je blagajnik raznih korporacij. Sedaj je lepega življenja konec in lahkoživček Arnold se dolgočasi v preiskovalnem zaporu. Pa ne samo on: Aretiranci je bilo tudi že nekaj demimondk, ki so si dajale izplačevati od Arnolda nagrade za molččnost. Štiri osebe, ki so imele biti z njim vred aretirane, so pravočasno pobegnile.

— Soprog — žena. »Magyarország« poroča o zanimivih zakonski aferi. Mlada deklica se je seznanila pred par leti z nekim natakarejem, s katerim se je kmalu nato poročila. Mlada, neizkušena ženica je živela tri leta srečno in zadovoljno s svojim soprogom, dokler ni končno povzela iz pogovora z nekim prijateljem, do mora biti njen soprog — ženskega spola. Nato je vložila tožbo na razveljavljenje zakona. Natakarej je pri obravnavi priznal, da je pravzaprav ženska, da pa se je izdajal doslej na podlagi potvorjenih dokumentov za moškega. Vsled tega bo »sedeč« sedaj radi hudodelstva goljufije. Najbolj zanimivo pri tem je, da je rodila soproga med tem časom tudi otroka. »Mož« ji je dal uspešno sredstvo ter pripeljal k njej svojega prijatelja, ki je oče otroka.

Ljubljana.

— Fran Medica, Tržaška cesta 4, na novo otvorena gostilna. Prvorvrstna vina, gorka in mrzla jedila. Dobra postrežba.

1 — Prostori za otroški vrtec. Mestna občina ljubljanska nujna potrebuje prostore za otroški vrtec v šentpeterskem in poljanskem predmestju, obstoječe iz ene velike sobe in 1 manjše sobe. Ponudbe je poslati do 22. oktobra 1925 z navedbo najemnine na mestni gospodarski urad.

GLAS IZ OBČINSTVA.

Ze pred par dnevi smo opozorili kompetentne faktorje na to, da ne gori na poti, ki vodi od tivolskega gradu skozi nasade k hotelu Tivoli niti ena luč, vsled česar vlada tam prava egiptovska tema. Ker se nedostatek do danes še ni odpravil, opozarjamo mestni magistrat še enkrat naj v nadi, da to opozorilo ne ostane glas upijočega v pušavi.

Na splošno željo in zahtevo podaljšano še za danes:

„TJULEN V ZASTAVLJALNICI“ ali „VESOLJNI POTOP“

Kolosalna burka v 6 dejanjih. — Originalna vsebina! — V glavni vlogi izvrstni

S. CHAPLIN v novi maski

Predstave ob: 4., 1/6., 1/8., 9. — Vse popolnoma novo in prvič v Jugoslaviji!

Izven sporeda: Hrv. sokolski zlet v Zagrebu leta 1925. in vseslovanski sokolski zlet v Pragi leta 1911. — V sporedu se posebno razločno vidi znani ljubljanski obrazi ... Ne zamudite! Kaj sličnega še niste videli!

Jutri LYA DE PUTTI.

Elitni KINO MATICA (tel. 124)

POJASNILO.

V »Slovenec« z dne 17. oktobra t. l. je objavljen dopis iz Kočevske doline, katerega moram že iz javnih interesov razčistiti.

Dopisnik dela g. dr. Sajovicu, županu mesta Kočevje, krivico, ko mu očita, da izrablja akcijo za melioracijo Kočevske - dolnjevaške doline v politične svrhe. Ko sem pregledal teren v svrhu določitve delovnega programa, sem naprosil g. dr. Sajovicu — da celo zadevo pospešimo — da skliče na sestanek županstva prizadetih občin v svrhu ustanovitve pripravljalnega odbora za vodno zadrugo. Ker je mesto Kočevje centrom obeh dolin je naravno, ker bodo župani na sestanku obveščeni županstvo Kočevje in iniciativa, ker bo Kočevje tudi sedež bodoče vodne zadruge. Zaradi pomankanja časa in ker sem uradno preveč zaposlen, nisem mogel o tej akciji obvestiti tudi ostala županstva. Je pa tudi nepotrebno, kar bodo župani na sestanku obveščeni in poučeni o celi akciji. Povod za sklicanje sestanka sem dal torej jaz in ne dr. Sajovic.

G. poslanec Šukljeju gre v resnici vsa zasluga, ker se je zavzel za celo akcijo in jo spravil zopet v tir ter izposloval potrebne kredite za proučevanje terena in izdelavo generalnih načrtov. Ali to je še skromen začetek, ogromno delo je še izvršiti in zato je potreba smotrnega, skupnega dela, da dosežemo zaželjeni cilj.

Da odpadejo v bodoče vsa nesoglasja bi želel, da se slični incidenti ne ponavljajo, sicer bo uradno delo oteženo, kar ne bo ravno v prid podjetju.

Inž. Hočevar.

Dopisi.

Marenberg. Mariborski veliki župan je razpusil tukajšnji občinski odbor in imenoval gerentski svet. Da je to storil je popolnoma prav, ker sedanji občinski odbor itak ni mogel več opravljati svoje funkcije. Ni pa na mestu, da je imenoval gerentom in v svet razven dveh Nemcev, kakor poroča »Jutro« v št. 232, same pristaše SDS. Mirno se lahko reče, da je ves svet z gerentom vred v rokah samostojnih demokratov. Kako pravico imajo samostojni demokrati, da imajo obično popolnoma v svojih rokah, ko so pri zadnjih volitvah dobili od približno 300 gla-

sov samo 25 kroglic, ostale slovenske stranke pa okrog 150, pa nimajo sedaj nobenega zastopnika! Če se pomisli, da je zadnjič vsled pritiska volilo najmanj 15 nameščenec sam. demokrate, ki jih sedaj ne bo več, jih sedaj v Marenbergu ni niti toliko, da bi spravili skupaj kandidatsko listo. Če ni bilo velikemu županu vse to prej znano, je njegova dolžnost, da to sedaj takoj popravi in pokliče v svet sorazmerno zastopnike vseh strank. (Op. uredništva. Vsled tiskovnega zakona smo morali več slankov izpustiti. Priobčimo jih pa, če dopisnih izrečno izjavi, da prevzame pred sodiščem vso odgovornost in tudi event. stroške. Pa brez zamere!)

Gospodarstvo.

× Uzance za trgovino s senom in slamo. — Pri Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani se bo vršila v četrtek, dne 22. oktobra t. l. ob 10. uri anketa za določitev trgovskih običajev za trgovino s senom in slamo. Zbornica je poslala interesentom načrt uzanc, ki se bo obravnaval na anketi.

× Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 27. oktobra t. l. po-

nudbe glede dobave 9090 kg jute; do 30. oktobra t. l. za dobavo špiralnih svetrov za kovino, za dobavo 7000 kg španskega trstja, za dobavo 200 komadov železnih sodov, za dobavo špiralnih svetrov. — Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelu te direkcije. — Direkcija državnega rudnika v Ljubliji sprejema do 25. oktobra t. l. ponudbe za dobavo 4000 kg kalcium karbida. — Dne 14. novembra t. l. se vrši pri direkciji državnih železnic v Subotici ofertalna licitacija glede dobave 10.000 kg lesnega oglja in 1500 kg katrana. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

× Prodaja starih sodov. Direkcija državnih železnic v Subotici razpisuje za dan 3. novembra t. l. licitacijo za prodajo 500 komadov starih lesenih sodov. — Predmetni oglaš je v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

MEHANIČNI PTIC.

V neki baraki na letališču Tempelhof pri Berlinu izpopolnjuje že dolge mesece dan

na dan častitljiv star gospod z nesmrtnim imenom svoje življensko delo: 70letni starček stavbenik Gustav Lilienthal, brat Otona Lilienthala, pionirja letalske tehnike. Naloga, ki ji je posvetil vse svoje življenje, je konstrukcija mehničnega ptica, letala, ki bi se gibalo po zraku po principih ptičjega poleta. Ze Oton Lilienthal se je baval intenzivno s tem problemom. Postal je žrtev nianosti: Dne 10. avgusta 1896 je s svojim letalom ponesrečil. Čas je medtem rapidno napredoval. Druge genialne glave so popolnile tekom let letalstvo in danes grme okrog male delavnice sivolasega konstruktorja motorji potniških in poštinih aeroplanov, ki posredujejo promet med glavnimi mesti evropskih dežel.

Model, ki ga gradi Gustav Lilienthal z asistenco par navdušenih mladih inženjerjev, izgleda kot velikanski ptič brez glave z razprostrtimi prozornimi peruti. Dolg je 15 metrov, peroti merijo po 5 metrov. V trebuhu velikanskega ptica je motor 3 konjskih sil.

Gustav Lilienthal hoče dogotoviti model v treh mesecih, nakar podvzame prve poizkuse. Ves material so mu dali na razpolago prijatelji in velikodušni meceni. Pred kratkim ustanovljena »Otto Lilienthal-Gesellschaft« skrbi po svojih najboljših močeh za to, da bo model res dograjen. Vendar manjka še nekoliko denarja. 10.000 mark potrebuje Lilienthal še za poslednja dela.

Predaleč bi nas vedlo, če bi hoteli obravložiti zakone, po katerih se dvigne mehnični ptič v zrak in odleti s človekom na hrbtnu kot ptič Rā v »Tisoč in eni noči«. Gustav Lilienthal je študiral problem ptičjega poleta že pred 16 leti v Braziliji. Med vojno je imel tri leta poskuševalno postajo pri Stettinu. Spisal je o tem problemu več knjig. Rezultat njegovega teoretičnega raziskovanja je sedanji model. Če se poizkus posreči, bo realiziran star problem človeštva, ki ga srečamo v antični pripovedki o Dedalu in Ikaru, problem, s katerim se je bavil tudi Leonardo da Vinci in za katerega je umrl Oton Lilienthal.

Ne vemo še, če bodo privedli poizkusi Gustava Lilienthala do praktičnega rezultata. Vsekako pa zasluži sivolasni učenjak — ki se trudi kljub finančnim težkostem z mladeniškim elanom za rešitev problema — vse priznanje in spoštovanje.

GAZELA MILO

V oklopnjaku okoli sveta.

Spisal Robert Kraft.

»V Indiji. Neki Anglež po imenu Austin. Izvedeli smo to. Potem vam povem obširneje. Saj je popolnoma enostavno, da se moramo bati tekmecev. Kdor ima morisit v rokah, ga zna tudi takoj delati. To je ono grozno za nas. Smo vedno tik pred porazom. Torej kratko, zdaj ne gre zato, da dobimo morisit in vso skrivnost, temveč ves morisit in vse osebe, ki poznajo skrivnost, moramo odstraniti iz sveta, izginiti morajo brez sledu. Razumete?«

O da, master Artur razume prav dobro.

»Potem pa izgubimo zaslužek, ki šteje več sto milijonov,« reče še.

»Oh kaj, potem pa ne razumete! Zato pa teko dalje naše dividende.«

»Razumem, razumem.«

»Dobro. Da bi z druge strani nadlegovali avto na potu preko Afrike, tega upam, da ne. Šele Kaplandija bi prišla tu v poštev. Mi pa obrnimo oči tudi že v divji Afriki. Priprave sem že uredil. Torej, razumete, avtomobil s potniki mora izginiti brez sledu.«

»Če pa vseeno pride srečno skozi, zakaj s to žensko je sam vrag v zvezi, morate storiti vi svoje priprave v južni Afriki. Saj ste si vendar preskrbeli ono knjigo od Georg Hartunga?«

»Se razume.«

(109)

»Potem poznate pot, ki jo bo napravil avto. Leonor Morris je še vedno obdržala smer, ki jo je hodil tedaj oni potepuh, najbrže se je bo tudi odslej držala. Torej vi pripravite vse v južni Afriki. Kaj, tega mi pač ni treba reči...«

»Avtomobil mora pač izginiti,« se smehlja Artur razumno.

»Nič drugega. Nažagajte mostove, položite na gotovih krajih dinamitne mine — vse je dovoljeno, da spravimo ta peklenjski stroj s sveta. In da dosežemo to, lahko izdamo onih sto milijonov dolarjev, ki smo jih prvotno hoteli plačati za morisit.«

Stari gospod ni govoril nikakor tako, kakor govori hudoben človek na cdru, temveč popolnoma kupčijsko in Artur Deacon je tudi na isti način vzel vse na znanje.

Šele sedaj dobi lisičji obraz svetohlinski izraz.

»Mi gotovo nismo morilec,« nadaljuje stari gospod v sladkem glasu. »Ne, to smo dolžni vsemu svetu... ali vsaj neštevilnim tisočem marljivih delavcev. Le pomislite, kaj naj začne več ko stotisoč rudarjev po premogokopih in vsi oni, ki so zaposleni pri petrolejskih vrelih, če nenadoma ne bo več treba premoga in petroleja! In potem še vse drugo! Neštevilni kurjači, neštevilni ljudje, ki so zaposleni v tovarnah za svetilke, — o Bog, o Bog, če vse to pomislimo — to so milijoni in zopet milijoni — in ti vsi naj bodo nenadoma brez kruha — le pomislite na nedolžne otroke... ne, ne, peklenjsko iznajdbo moramo poslati na vsak način tja, kamor gre, to smo dolžni vsemu svetu, amen!«

33. Brez vode in brez elektrike.

Egipta in drugih delov Afrike, preko katerih vozi avtomobil ne bomo opisovali. To lahko vsak poišče v številnih knjigah.

Povemo le, kar je važnega za naš avtomobil in potem še nekaj, česar pa ni najti v drugih knjigah.

Od kar so naši svetovni potniki preplavali Sueški prekop, so že tretji dan v Nubiji in ponoči Leonor niti ni vozila. Teda Maksimus pa je rabil le vodo, katere je bilo tu v izobilju in tudi brez nadomestitve je lahko izdržal osem dni in osem noči s pomočjo akumulatorev, ali pa je napravil s to silo tisoč geografskih milj. Kraja, kjer bi toliko časa ne bilo vode, na zemlji seveda sploh ni.

Potovali so vedno po karavanskih cestah, ki drže po vsej Afriki na vse strani, in ki so zaznamovane tudi na onih večjih zemljevidih, ki sicer nimajo namena, da bi kazale potniku nplot. Pač drže včasih preko gorovja in močvirja, kamor bi ne mogel vsak avtomobil; toda ker so tam lahko hodili konji in kamele, je prišel tudi Maksimus z lahkoto preko. Glavna reč je bila, da ni bilo sotesk, ki bi bile za avtomobil preozke, ali ozkih mostov ali preširokih prepadov, ki bi jih Maksimus ne mogel preskočiti.

Georg pa je vodil po isti poti, ki jo je že prehodil in rekel je že prej, da ni enakih zaprek.

V Nubiji, kjer je mnogo divjačine, saj se imenuje ta kraj lovski paradiz, so ustrelili slona z revolversko kano iz oklopnega stolpa.

(Dalje prih.)

MODNI SALON
MINKA HORVAT, Ljubljana
STARI TRG ŠTEV. 21
Ima vedno v zalogi najnovejše damske in dekliške slavnike in klobuke. — Žalni klobuki vedno v zalogi! Popravila se sprejemajo.

MALI OGLASI
Glas oglasom do 20 besed Din 5.—, vsaka nadaljna beseda 50 par.

Stanovanje
obstoječe iz kuhinje in ene sobe
išče proti nagradi zakonski par. —
Ponudbe na upravo lista pod: »Stano-
vanje«.

Absolventinja
trgovske šole želi vstopiti kot prak-
tikantinja h kakemu večjemu ljub-
ljanskemu podjetju. Ponudbe prosil
na upravo lista pod: »Marljiva«.

Katera dama
je pripravljena posoditi uradniku-
akademiku 1000 Din. — Dopisi na
upravo pod »Posojilo«.

Gospod
išče preprosto sobico za takoj. Po-
nudbe na upravo lista pod: »Soba«.

Gospod
v starosti 30 let se želi seznaniti z
gospodično iz boljše rodbine. Zeni-
tev ni izključena. Le resne ponudbe
prosil na upravo lista pod »Značaj«.

Premog
-Čebin-
Dolžova 1. tel. 56

Kje se kupi?
le pri trdku
JOSIP PETELINC
Ljubljana
BLIZU PRESERNEGA SPOMENIKA OB VODI
najboljši šivalni stroj za ročniko ali obrtno
rano, svetovno znanih znamk
»GRIZ ER« — »ADLER« — »PHONIX«
isto tam posamezne dele za stroje in ko esa,
igle, olje, jermena, pneumatika. Pouk o vero-
jni na stroj brezplačni! Večletna garancija!
No malo!

Stekleno
strašno opeko imajo stalno v zalo-
gi Združene opekarne d. d. v Ljub-
ljani.

Trgovski uradnik
perfekten knjigovodja in korespon-
dent z večletno prakso, išče primer-
nega mesta pri večjem trgovskem
ali industrijskem podjetju. Ponudbe
na upravo lista pod »Pravovrsta
moč«.

Oglašajte v
„Narod. Dnevniku“

„GROM“
CARINSKO POSREDNIŠKI IN ŠPEDIČJSKI BUREAU
LJUBLJANA, KOLODVORSKA ULICA 41.
Naslov brzojavkam: „GROM“. Telefon Interurban
Štev. 454.
PODRUŽNICE:
Maribor, Jesenice, Rakek.
Obavljajo vse v to stroko spadajoče posle najhitreje
in pod kulantnimi pogoji.
Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E.
za ekspresne pošiljke.

VAN KASTER
CACAO je vendar
najbolji!

Vrtnarske zadeve
posreduje
društvo „Vrtnarska šola“ v Kranju.